अपकीर्तिकृत् (apakīrti-kṛt) *adj.* causing infamy आत्मदेशे परो विद्वान् आगतो यत्र पूज्यते। तत्क्षणमात्मनः केन निवार्यमपकीर्तिकृत् PrabhāC. 189.16.

अपकीर्तिक्षत (apakīrti-kṣata) *adj.* (used as noun) (one) who is affected by infamy अपकीर्तिक्षतानां तु जीवितं मृतकैः समम् PadmP. iv. 56.44.

अपकीर्तित (apa-kīrtita) *adj.* wrongly mentioned, abused अपकीर्तितमाचार्यो ब्रह्मचारीत्येक आहुः GopBr. i.2.5 (37.14)

अपकीर्तितस् (apakīrti-tas) *adv.* due to infamy कीर्तेः ... तव ... त्वद्वैरिणामतितरामपकीर्तितः ... धूसरत्वम् PadyāTa. 64.

अपकीर्तिभय (apakīrti-bhaya) *n.* fear of infamy क्रुद्धाः ... अपकीर्तिभयादपि। पापिनां प्रवरं सर्वे तत्यजुस्तं कुलादरम् PadmP. iii.23.22.

अपकीर्तिमलीमस (apakīrti-malīmasa) *adj.* impure or dirty due to ill fame ददामि देहमात्मीयमपकीर्तिमलीमसम् PadmP. vi.199.37.

अपकीर्त्या (apa-kīrtyā) *adj.* (*f.*) which is infamous आशास्या चापकीर्त्या च स्मार्या त्याज्या च मानसात्। हर्षराजाश्रया चर्चाकथा व्यावर्णयिष्यते RājTa. (Ka.) 7.873 [*but* **अपकीर्त्य**, non-respectable, pw.]

अपकीर्त्युरगी (apakīrty-uragī) *f.* female serpent in the form of infamy अपकीर्त्युरगी दष्टास्तेषां भूयादधोगतिः PadmP. iv.56.45.

अपकुक्षि (apa-kukṣi) *adj.* [P.vi.2.186,187] having an ill-shaped belly or stomach स्फिग पूत वीणा ... कुक्षि इत्येतान्युत्तरपदानि सीरनामानि नामशब्दश्चापादुत्तराण्यन्तोदात्तानि भवन्ति। ... अपकुक्षिः। ... प्रादिसमासो बहुव्रीहिरव्ययीभावो वा। स्फिगपूतकुक्षीणां ग्रहणमबहुव्रीह्यर्थमध्रुवार्थमस्वाङ्गार्थं च KāśiVṛ. *on* vi.2.187; SiddhāKau. 655A.16 (*on* P.vi.2.187); Prasā. ii.783.22.

अपकुक्षि (apa-kukṣi) *adv.* [P.vi.2.186; 187] with a bad or ill-shaped belly अपकुक्षिः। ... प्रादिसमासो बहुव्रीहिरव्ययीभावो वा। स्फिगपूतकुक्षीणां ग्रहणमबहुव्रीह्यर्थमध्रुवार्थमस्वाङ्गार्थं च KāśiVṛ. *on* vi.2.187; SiddhāKau. 655A.16 (*on* P.vi.2.187); Prasā. ii.783.22.

अपकुक्षि (apa-kukṣi) *m.* a bad or ill-shaped belly, MW; Katre.

अपकुञ्चिक (apakuñcika) *m.* name of a plant काशवियोनिशूलाघ्निछत्राघोषापकुञ्चिकः AṣṭāNi. 24.8.

अपकुञ्चित (apa-kuñcita) *adj.* which are moved in regional dance यत्रापकुञ्चितपादाभ्यां क्रमात्पार्श्वाहतिर्भवेत्। प्राहापकुञ्चितामेनां वीरसिंहात्मजः सुधीः Nṛtyā 1063.

अपकुञ्चिता (apa-kuñcitā) *f.* particular type of movement of legs (Bhūcāri) in regional dance (Deśīnṛtta) चरणौ कुञ्चितौ किञ्चित् पृष्ठतो गच्छतः क्रमात्। यस्यामेषा समाख्याता नृत्तज्ञैरपकुञ्चिता NṛttaRa. 6.72.

अपकुञ्ज (apa-kuñja) *m.* name of a great serpent (*lit.* out of bower) कच्छपश्चापकुञ्जश्च धृतराष्ट्रबलाहकौ ... एते नागाः महात्मानः HariVaṁ. (Calcutta ed.) 14172 [name of a younger brother of the serpent Śeṣa, MW.]

अपकुड्या (apa-kuḍyā) *adj.* (*f.*) devoid of wall अपकुड्या जगन्नाम्नी नगरी कल्पनात्मिका YogVā. iii.21.4.

अपकुण्ड (apa-kuṇḍa) *m.* name of a serpent (*lit.* out of pit) कच्छपश्चापकुण्डश्च तक्षकश्च महोरगः। ... एते चान्ये च बहवस्तत्र नागाः MahāBhā. i.114.60.

अपकुतूहल (apa-kutūhala) *adj.* devoid of curiosity सखीजनम्। नाकरोदपकुतूहलं ह्रिया KumāSaṁ. 8.10.

अपकुब्जक (apakubj-aka) *adj.* prone, flat on the face on the ground तत्रैव अपकुब्जको प्रपतामि MaVastuAva. ii.126.6; अपरे ओमुद्धका प्रपतेन्सुः अपरे अपकुब्जका प्रपतेन्सुः MaVastuAva. ii.283.1 [DBHS.]

अपकुर्वत् (apa-kurvat) *adj.* **1A** who offends, offending अपकुर्वन्हि रामस्य साक्षादपि पुरन्दरः। न सुखं प्राप्नुयात् Rāmā. v.49.32; **1B** (used as noun) (one) who does wrong अपकुर्वन्नपि प्रायः प्राप्नोति महतः फलम् SūktiMu. 6.9; ŚārṅgaPa. 219; Subhāṣi. 227; **2A** which hinders or impedes, hindering, impeding अपकुर्वन्नपीष्टो हि तदर्थव्यपदेशभाक् TantrVā. 668.8 (*on* iii.1.2); **2B** (used as noun) (that) which destroys अतीन्द्रियं किञ्चिद्दाहानुगुणमनुग्राहकमग्नेरुन्नीयते यस्यापकुर्वतां प्रतिबन्धकत्वमुपपद्यते NyāyKuA. i.27.6.

अपकुर्वाणा (apa-kurvāṇā) *adj.* (*f.*) setting apart or opening अहम् ... स्तनाभोगेन कपाटयुगलमिवापकुर्वाणया ... प्रतीहारपालिकया मनाग्विलम्ब्यमानः YaśasCam. ii.24.3.

अपकूलम् (apakūlam) *adv.* the word or expression *apakūlam* (*lit.* beyond the bank) कूलादीनामाद्युदात्तस्यावकाशो यत्र पर्य्यादयो न विद्यन्तेऽपकूलमिति Nyās. ii.386.25 (*on* vi.2.121)

अपकृ (apa-kṛ-) VIII.U. **1A** to drive away, to chase away **B** to remove, **C** to remove, i.e. to dispel **D** to carry away, i.e. to abduct, to steal away **E** to drag, to carry away **F** to divulge, i.e. to reveal **2Ai** to harm, to hurt, to injure **ii** to (start) war or battle **B** to do wrong, (pass.) to be wronged **C** to offend, to threaten **3** to insult, to despise, to disdain **4A** to impede, to hinder (pass.) to be impeded, to be hindered **B** to abandon, to give up **5** to cause loss, i.e. to rob **6A** to oppose **B** to change **7** to repay, to return **8A** to destroy **B** to punish **C** to take revenge, to retaliate **1A** to drive away, to chase away उत स्या नो दिवा मतिरदितिरूत्यागमत्। सा शंताति मयस्करदप स्रिधः ṚV. viii.18.7 (Sāy. अपगमयतु); SV. (Kau.) I.ii(1).1.6; SV. (Jai.) i.11.6; **1B** to remove यथाभिचक्र देवास्तथापं कृणुता पुनः AV. iii.9.1; AV. (P.) iii.7.2; यदि त्वा मध्येहिनाहरत् तदहं त्वद्ब्रह्मणाप करोमि AV. (P.) xix.33.11; (विचित्रवीर्यम्) तं भीष्मचापमाहात्म्यादपचक्रे न कश्चन PāṇḍaC. 1.263; रुद्रैरुन्मुद्रितं तप्तैस्तेजः सूर्योपलैरिव। न किंचिदपचक्रेऽस्य तपतस्तरणेरिव Surath. 3.48; नृपोऽपि सहसा सौख्यप्रतिबन्धमपाकृत PārśvC. 2.741; **1C** to remove, i.e. to dispel उत त्या दैव्या भिषजा। शं नस्करतो अश्विना। यूयातामस्मद्रपः। अप स्रिधः शमग्निरग्निभिस्करत् TaiBr. III.vii.10.5 (comm. स्रिधः कर्मविस्मरणनिमित्तं पापम् ... अपकरत् अपाकरोतु अपगमयतु); त्वमम्ब मन्मथवीरवर्यम्। उत्पाद्य रत्या विधवात्वदुःखमपाकुरु BrahmāṇḍP. iii.30.41; यशोदा ... गोपुच्छभ्रामणाद्यैश्च बालदोषमपाकरोत् BrahmP. 184.12; पापं कृतं यद्दिवसे निशायाम् ...। तुलापुमान्वै तदपाकरोति ŚivaP. v.14.28 (ii.422B.10); अपकरोति गण्डमालां पित्तं श्लक्ष्णेन परिघृष्टम् RasRaSa. 24.122; **1D** to carry away, i.e. to abduct, to steal away योऽपचक्रे वनात्सीताम् ... बलं तस्य निहन्म्यहम् Bhaṭṭi. 8.20; **1E** to drag, to carry away वेत्रभृन्महिषमास्थितं पुरो दण्डपाणिम् ... भर्तुरीक्षणपथादपाकरोत् NemiNir. 4.31; **1F** to divulge, i.e. to reveal सूचनावक्षेपणसेवासाहस° ... °कथोपयोगे कृञः। अपकुरुते जनः MugdhaBo. 23.25 (137.18); **2Ai** to harm, to hurt, to injure वाचस्पतिर्नियच्छतु मय्येव तन्वं मम। माप ज्यायस्ते अकरन् मा श्रुतेन विराधिषि AV. (P.) xix.26.3; इयं हि कस्यापकरोति किंचित् तपस्विनी राजवरस्य कन्या Rāmā. ii.873* (3); विषये वा पुरे वा ते यदा नापकरोम्यहम्। ... कस्मात् त्वं हंस्यकिल्बिषम् Rāmā. iv.17.20; समश्चेन्न संधिमिच्छेत् यावन्मात्रमपकुर्यात् तावन्मात्रमस्य प्रत्यपकुर्यात् ArthŚā. ii.248.7 (7.3); न हिनस्ति न भक्षयति न चासौ तस्यापकरोति Tantrākhyā. 58.21, PañcT. 2.15(12) (199.4); किं मूषको वा मार्जारस्यापकरोति PañcT. 2.7 (15) (199.7); न परेषु महौजसश्छलादपकुर्वन्ति मलिम्लुचा इव ŚiśuVa. 16.52; SaraKaṇṭhā. 134.23; विदिततत्त्वस्य प्रकृतिः ... नापकुरुते BhāgP. iii.27.26; जिगीषन्तावु (v.l. °व GP.Ed.) पचक्रतुरात्मनः BhāgP. x.44.5; न तु स्वयमेव चेतनश्चेतनान्तरस्योपकरोत्यपकरोति वा Brahm-SūBh. (Śaṅ.) 291.6 (*on* ii.1.4); तीर्थकृत्कुले को वा मानुषोऽपकरिष्यति HariVaṁ. (Ji.) 40.12; यश्च कृतमुपकारं विस्मृत्य तमेवोपकर्तारमपकरोति ... परत्र दुःखं तदवाप्नोति ManuBh. ii.113.5 (*on* 8.89); न तैः सह मन्त्रं कुर्यात् येषां पक्षीयेष्वपकुर्यात् NītiVā. 10.31; निष्कासितोऽहमनयेति विरक्तोऽपकुर्यात् JayaMa. 333.21 (*on* 6.4); उपकारिणमप्युच्चैरपकुर्वन्ति दुर्धियः PāṇḍaC. 11.294; रे यदेवमपाकार्षीस्तदद्य न भविष्यसि ... त्वं त्वगाधे भवाम्भोधौ पापाद् नूनं ब्रुडिष्यसि PārśvC. 6.203; अपकुर्यात्समस्तं वा नोपकुर्यात् यदापदि। उपच्छिन्द्यादेव (तत्? मित्रं) विश्वस्याङ्कमुपागतम् SūktiRa. 156.21; रिपुरपकुरुते निहन्ति हन्ता ... त्वयि भुवनमये निविष्टबुद्धेर्न मम रिपुः AmṛUda. 1.12; **2Aii** to (start) war or battle cf. **अपकार 1Bii**; **2B** to do wrong दण्डमर्हन्ति दुष्यन्ति दुष्टाश्चाप्यपकुर्वते MahāBhā. iii.29.15; न स्थेयं विषये तेषु योऽपकुर्याद्विजातिषु MahāBhā. xii.76.11; (पतिम् ... विरसं वा मयि शक्तमपकर्तुकामं च प्रकृतिमापादयिष्यति) कदाहमस्यापकरिष्यामीति बद्धानुशयं प्रकृतिमापादयिष्यति। ... पूर्वावस्थं स्वभावं नेष्यति JayaMa. 64.22 (*on* 1.5); पूर्वो विरुद्धः प्राप्स्यते मया तद्द्वारेणायमपकरिष्यति न वेति संशयः JayaMa. 360.2 (*on* 6.6); जलदाः सखि मित्रमप्यपकुर्वन्ति विप्रियाणां तु का कथा SubhāRaK. 33.67; तत्क्लिश्यन्नापकुर्वीत न लोकद्वेषमाचरेत् RājNīRa. 46.18; मातृपितृ-